

၁၉၉၉- ဒုနစ်၊ စာပေဗိမာန် စာမူဆုပြိုင်ပွဲ
ဝတ္ထုရှည်တတိယဆုရ

မိုးကျော့ ရာဇဌာတ်

ပ ရှိ ဝှိ နိ ခေ ခ ဝ ဝ

(က)

ဟေမန္တ၏ ဆေးသားများ ပါးလျားစပြုလာချိန်တွင် (အရှေ့ပြည်) ရန်ကုန်ကောလိပ်၌ ကျောင်းသွားနေ သော ထွန်းကျော်မင်းကို တစ်အိမ်သားလုံးက ခါတိုင်းနှစ်တွေလို မျှော်နေကြသည်။ သို့သော် ယခု ဂိမန္တ၏ စုတ် ချက်များကသာ အရာရာတိုင်းမှာ စွန်းထင်းပေကျံစ ပြုလာသည်။ ထွန်းကျော်မင်းတစ်ယောက်ကား အရှေ့ပြည် က ပြန်ရောက်မလာသေး။ ။ စစ်တကောင်းသွား အာရကန်ဖလိုတီလာ ကုမ္ပဏီ (Arakan flotilla company) သင်္ဘောဆိပ်ကို သင်္ဘောပတ်တိုင်း အိမ်က တစ်ယောက်မဟုတ် တစ်ယောက် ဆင်းဆင်းမျှော်ကြရသည် မှာ လည်း အမောပင်။ သို့သော် ယခုထိ ထွန်းကျော်မင်းကား ဘယ်သင်္ဘောပတ်နှင့် မှ ပါမလာသေး။

ထိုအခါ ဒေါ်သန္တာဖြူနှင့် တစ်အိမ်သားလုံးမှာ ထွန်းကျော်မင်းနှင့် အတူ အရှေ့ပြည်ကောလိပ်တွင် ကျောင်းနေရန် သွားကြသော အောင်ကျော်ဦး၊ ထွန်းမြဦးတို့ ၏ မိဘများ အိမ်ကို သတင်းမေးရောက်ကြရပြန် သည်။ အောင်ကျော်ဦး၊ ထွန်းမြဦးတို့ မိဘများမှာ လည်း သူတို့ မိသားစုလိုပင် သားများကို မျှော်ရင်းကြောင့် ကြစိုးရိမ်ကြီးလျက် ရှိကြသည်။ အရှေ့ပြည်က သားများ သတင်းကိုသာ ဘာမှ မကြားကြရသော်လည်း စစ်သတင်း များကမူ တစ်နေ့တစ်မျိုး ကမ်းသာမြို့သို့ ရောက်လာနေလေသည်။ ။

ကောလိပ်ကျောင်းသွားတက်နေကြသော မိမိတို့ ကမ်းသာမြို့က ကျောင်းသားများကမူ မိမိမြို့၊ မိမိအိမ်သို့ အလှို့လှို့ ပြန်ရောက်လာကြသည်။ သူတို့ အနောက်ပြည် ကောလိပ် ကျောင်းသားများ ဆီက ကြားရသော အိန္ဒိယ ရေဒီယိုသတင်းအရဆိုလျှင် အင်ဒိုချိုင်းနားနှင့် ယိုးဒယားပြည်တို့ ကို သိမ်းပိုက်ထားသော ဂျပန်တို့ သည် အရှေ့ဗမာပြည်ကို စစ်ဆင်တိုက်ခိုက်နေကြပြီ။ မကြာခင် ဗမာတစ်ပြည် လုံးကို သိမ်းပိုက်လာတော့မည်။ ယခုလောက်ဆိုလျှင် ဗမာပြည်ကိုပင် ဝင်ရောက်သိမ်းပိုက်သွားလေပလား။ ထို့ ကြောင့် သာ သူ့သားများ ပြန်ရောက်မလာနိုင်ကြခြင်းဖြစ်မည်ဟု မိဘဆွေမျိုးများက သောကပွားနေကြလေ သည်။

ထိုအခါ ဒေါ်သန္တာဖြူက သူ့ခင်ပွန်း ဦးသင်္ဂါကျော်ကို အပြစ်တင်မဆုံး ဖြစ်လာ၏။

"သားကြီးကို သူများ လိုပဲ အနောက်ပြည်မှာ ကျောင်းသွားနေပါစေ ဆိုတာကို ရှင်က အမျိုးမျိုး အကြောင်းပြပြီး ကန့်ကွက်ခဲ့တာလေ၊ ကိုယ့်ပြည်မှာ ကောလိပ်ရှိရဲ့ နဲ့ ကုလားပြည်မှာ သွားမထားနိုင်ပါဘူးဆို၊ ခုတော့ ကုလားပြည်က ကျောင်းသားတွေပဲ ကိုယ့်အိမ်ကိုယ့်မြို့ပြန်ရောက်လာကြတယ်၊ ရှင့်သားက ပြန်ရောက် မလာ..."

"ဟ... ငါ့သားတစ်ယောက်ထဲလားကွ၊ ကိုကျော်ခေါင်၊ ကိုကျော်မြတို့ သားတွေလဲ ပြန်မှ မရောက်လာ ကြသေးတာ၊ မင်းသားကလဲ ကုလားပြည် သွားမနေချင်ဘူး၊ ရန်ကုန်ပဲ နေချင်တယ်၊ ထွန်းမြဦး၊ အောင်ကျော်ဦးတို့ နဲ့ အဖော်ရတယ်၊ ရန်ကုန်ကောလိပ်ပဲနေမယ်ဆိုလို့ လွှတ်လိုက်ရတာ၊ ခုမှ ငါ့အပြစ်လာဖြစ်နေပါလား"

"ဖြစ်ရမယ်လေ၊ ကလေးတွေ ရန်ကုန်နေချင်အောင် ရှင်ပဲအမျိုးမျိုး ပြောလွှတ်နေတာကိုး၊ ရန်ကုန်က ကိုယ့်တိုင်းကိုယ့်ပြည် ကိုယ့်လူမျိုး ကို

ယ့်ဘာသာ ကိုယ်သာသနာ..."

"ဒါကတော့ ဟုတ်တယ်လေ၊ ကုလားပြည်နဲ့ စာရင် ကိုယ့်တိုင်း ကိုယ့်ပြည်ပဲ သန္တာရယ်၊ ငါလဲ ဒီလို ဂျပန်တွေနဲ့ စစ်ကြီးဖြစ်လာမှန်းသိရင် သားကြီးကို ဘယ်လွှတ်ပါ့မလဲကွယ်၊ အနောက်ပြည်ပဲ သွားနေပြောမှာပေါ့"

ဒေါ်သန္တာဖြူပြောသည် မှာ အဆိုးမဆိုသာသလို ဦးသင်္ဂါကျော်ပြောသည် မှာ လည်း အပြစ်မဆိုသာ။ ထွန်းကျော်မင်း ခညဝတီမှ တက္ကသိုလ်ဝင်တန်းအောင်ပြီးကတည်းက အနောက်ပြည် (အိန္ဒိယ) ကောလိပ်နေရေး နှင့် အရှေ့ပြည်ရန်ကုန်ကောလိပ် နေရေးတို့ ကို သူတို့ ဇနီးမောင်နှံ အချီအချ လွန်ဆွဲပွဲ လုပ်ခဲ့ကြရသည်။ ။

အိန္ဒိယတွင် ထွန်းကျော်မင်း ကောလိပ်သွားနေလျှင် မိမိအရပ်နှင့် လည်း နီးသည့် အပြင် ဆွေမျိုးတွေ လည်း ရှိသဖြင့် ဒေါ်သန္တာဖြူက အနောက်ပြည် အိန္ဒိယတွင် သူ့သားကြီးထွန်းကျော်မင်းကို ကောလိပ်သွားထားချင်သည်။ ။ သို့သော် အမျိုးဘာသာ သာသနာ အစွဲကြီးကြသော ခညဝတီပြည်သား သူ့ခင်ပွန်း ဦးသင်္ဂါကျော်နှင့် သူ့အဖေ ဦးအောင်တိုင်တို့ ကမူ ယခု သူတို့ လူဖြစ်ရနေနေကြရသည် ကပင် တိုင်းစွန်ပြည်ဖျား ဇနပုဒ်အရပ်၊ ဘာသာသာသနာ မထွန်းကားသော အရပ်ဖြစ်ရာ သားဦး၊ မြေးဦးထွန်းကျော်မင်းကို သာသနာ၊ ဘာသာထွန်း ကားနေသော အရှေ့ပြည် ရန်ကုန်ကောလိပ်နေရန် ပြောဆိုဆုံးမ၍ အဘိုးနှင့် အဖေတို့က လွှတ်လိုက်ကြသည်။ ။

ထို့ကြောင့် ယခု အနောက်ပြည် အိန္ဒိယကောလိပ်တွင် ကျောင်းသွားနေကြသော ကမ်းသာမြို့က ကျောင်းသားများက ပြန်ရောက်လာကြပြီး သူ့သားကြီး သူ့မြေးကြီး ထွန်းကျော်မင်း အရှေ့ပြည် ရန်ကုန်က ပြန် မ

ရောက်လာသေးသောအခါ ဒေါသန္တာဖြူနှင့် ဒေါ်ကြာဦးဖြူတို့ မှာ သူတို့၏ ခင်ပွန်းများကို အပြစ်တင်မဆုံး ဖြစ် နေကြသည်။ ။ ဓညဝတီတွင် တက္ကသိုလ်ဝင်တန်း ကျောင်းသွားနေသော သားငယ် ထွန်းကျော်လင်းကမူ "အစ်ကို ကြီးက နွေရာသီကျောင်းရက် ရှည်ပိတ်လို့ ပြန်လာတာတောင် သင်္ဘောတစ်ပတ်တစ်ပတ်က လနဲ့ ချီကြာချင်ကြာ တတ်တာပဲ၊ အစ်ကိုကြီး တစ်ယောက်ထဲမှ မဟုတ်တာ၊ ကိုထွန်းမြဲဦးတို့ ကိုအောင်ကျော်ဦးတို့ လဲ ခုပြန်မရောက် ကြသေးပါဘူး၊ သိပ်လဲ ပူမနေစမ်းပါနဲ့။" ဟု သူ့အမေနှင့် သူ့အဘွားတို့ ကို ဖျောင်းဖျစကား ပြောထားသည်။ ။

သို့သော် ထွန်းကျော်လင်း၏ စကားက နှစ်ပတ်ပင်မခံ။ သူ့အစ်ကို ထွန်းကျော်မင်းတို့ နှင့် ရန်ကုန် ကောလိပ်သွားနေကြသော မြစ်နားတန်းက ဦးကျော်ခေါင် ဒေါ်ရွှေအိမ်သူတို့ သားကြီး အောင်ကျော်ဦးတစ် ယောက် မိမိတို့ ကမ်းသာမြို့ကလေးသို့ ပြန်ရောက်လာသည်။ ။ ဓညဝတီနှင့် ရန်ကုန်သင်္ဘောပတ်ကို ပိတ်လိုက် သဖြင့် သူသည် တောင်ကုတ်တောင်ကြားလမ်း ပြည်ဘက်က ခဲရာခဲဆစ် မိမိအရပ်သို့ ခရီးရှည်လှည့်လာခဲ့ရ သည် ဟု ပြောပြသည်။ ။

သူ ပြန်လာသော လမ်းခရီးအကြားတွင် ဂျပန်လေယာဉ်များက ရန်ကုန်မြို့ကို ဗုံးလာကြဲနေကြပြီဆို သော သတင်းကိုလည်း ကြားခဲ့ရသည်။ ။ ထွန်းကျော်မင်း၊ ထွန်းကျော်လင်းတို့ အဘိုးဦးအောင် တိုင်ကမူ အောင်ကျော်ဦး ကြားခဲ့ရသည် ဆိုသော သတင်းကို အတည်မပြုချင်။ အိန္ဒိယ ရေဒီယို နေ့စဉ်နားထောင်တတ်သော မြို့ ပိုင်ကြီး ဦးကျော်ဇံဝေက သူ့ကို ဘာမှ မပြောပါလားဟု ဆိုသည်။ ။

ဂျပန်တို့ ရန်ကုန်မြို့ကို ၁၉၄၁-ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာ (၂၃) ရက်နေ့ကပင် အမှန်တကယ် ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်လာ ပြီ ဆိုသည် ကို အောင်ကျော်ဦးကလ

ည်း တိတိကျကျ မပြောပြတတ်။ လမ်း၌ တောင်ကုတ်က ကြားခဲ့ရသည် ဟူ သော မရေမရာဆိုသည် ။ သူနှင့် အတူ ရန်ကုန်ကောလိပ်တွင် ကျောင်းအတူတက်နေခဲ့ကြသော ကမ်းသာမြို့က ထွန်းကျော်မင်းနှင့် ထွန်းမြဦးတို့ ကို မိဘညီအစ်ကို မောင်နှမဆွေမျိုးများက ဝိုင်းမေးကြရာ ထွန်းကျော်လင်းနှင့် ထွန်းမြဦးတို့ နှစ်ယောက်သည် ဂျပန်လေယာဉ်များ မော်လမြိုင်ကို ဗုံးလာမကြခင်ကပင် သခင်ပေါက်စ ရန်ကုန်ကျောင်းသားများ နှင့် အတူ ဂျပန်ကို လိုက်သွားကြသည် ။ စာမေးပွဲလည်း မဖြေခဲ့ကြ။ သူ့ကိုပါ ဂျပန်ကိုလိုက်ရန် ခေါ်ခဲ့ကြသော်လည်း သူ ဖျားနေ၍ ကျန်ရစ်ခဲ့သည် ဟု ဆို၏။

အောင်ကျော်ဦး၏ စကားကို ကြားရသောအခါ ထွန်းကျော်မင်း၏ မိဘဘိုးဘွားညီအစ်ကို မောင်နှမ ဆွေမျိုးများ နှင့် ထွန်းမြဦး၏ မိဘဘိုးဘွားညီအစ်ကို မောင်နှမ ဆွေမျိုးများမှာ ပို၍ စိုးရိမ်သောက ဖြစ်သွားကြ သည် ။ ဂျပန်ကိုလိုက်သွားကြသည် ဆိုခြင်းမှာ အင်္ဂလိပ်ကို တိုက်ရန် ဂျပန်စစ်တပ်ထံ ဝင်သွားကြခြင်းဟု နားလည်လိုက်ကြသည် ။ ယခု သူတို့ ကို အုပ်ချုပ်နေသူမှာ အင်္ဂလိပ်အစိုးရ။ သူတို့ နေထိုင်ကြရသည် မှာ လည်း တိုင်းစွန်ပြည်ဖျား ဇနပုဒ်အရပ်။ သူ့သားများ ဂျပန်ကို လိုက်သွားကြသည် ။ ဂျပန်စစ်တပ်ထံ ဝင်သွားကြသည် ဆိုလျှင် အင်္ဂလိပ်မင်းများက သူတို့ ကို အရေးယူထောင်ချပစ်လေမလားဟူသော ပူပန်သောကတစ်ခုကလည်း ထပ်တိုးလာပြန်ရာ ထွန်းကျော်မင်းမိဘတွေနှင့် ထွန်းမြဦးမိဘတွေမှာ သူတို့ သားနှစ်ယောက် ဂျပန်ကိုလိုက်သွား ကြသည် ။ ဂျပန်စစ်တပ်ထံ ဝင်သွားကြသည် ဆိုသော စကားကို မိဘကလွဲလျှင် မည်သူ့ကိုမျှ မပြောရန် အောင် ကျော်ဦးကိုပါ ပါးစပ်ပိတ်ခိုင်းထားကြရပြန်သည် ။

ယခုလို တိုင်းပြည်မငြိမ်မသက်ဖြစ်နေချိန်တွင် ပုလိပ်တွေက အသံ

သဲ့သဲ့ကြားသည် နှင့် ချက်ချင်းအိမ်ထဲ ရောက်လာကြမည်။ စစ်လားဆေး
လား လုပ်ကြမည်။ ထို့ကြောင့် ထွန်းကျော်မင်းနှင့် ထွန်းမြဦးတို့ မိဘ
တွေမှာ ညညခွေးဟောင်သံကြားတိုင်း ပုလိပ်များ အိမ်ကိုလာဝိုင်းကြ
လေသလားနှင့် မအိပ်နိုင်၊ မစားနိုင်ဖြစ်နေကြ သည် ။ ရပ်ရွာမြို့ပြ ခိုင်
အာဒီလူကြီးထဲပါနေရသော ထွန်းကျော်မင်းတို့ အဖဦးသင်္ဂီကျော်ကမူ
အောင်ကျော်ဦး အား ဤကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ လုံးဝမဟရန် သတိပေး
ထားသည် ။ သူ နှုတ်မလုံလျှင် ပုလိပ်တွေက အောင်ကျော် ဦးကိုပါ
ခေါ်ပြီး စစ်လား၊ မေးလား လုပ်လာကြလိမ့်မည်ဆိုသဖြင့် အောင်ကျော်
ဦးမှာ လည်း ထွန်းကျော်မင်း၊ ထွန်းမြဦးတို့ အကြောင်းကို နောက်ပိုင်း၌
လုံးဝစကားထဲ ထည့်မပြောတော့ဘဲ မသိဘူးဟု သာ တွင် တွင် ပြောနေ
ရလေသည် ။

ပြည်စွန်တိုင်းဖျား ဇနပုဒ်အရပ်ကြားကျသော ကမ်းသာမြို့ကလေး
သည် ထိုအချိန်ကစပြီး စစ်သတင်း တွေနှင့် လှုပ်ရှားစပြု လာလေသည်
။

*****

(ခ)

သည် နှစ် ဥဩတွန်သံ စောခဲ့သည် ။ ဆောင်းကုန်မြန်မည်။ နွေသစ် စောသည် ဟု သဇင်ဖြူစိတ်ထဲ တွေး နေမိသည် ။ နွေသရုပ်များက ဟော မန္တ၏ ဆေးသားမှုန်ပျံများကို ရက်ပိုင်းအတွင်း ဝါးမျိုပစ်လိုက်သည် ။ တိုင်း ရေးပြည်ရွာ မသာယာသောကြောင့် အစ်ကိုငယ် ထွန်းကျော်လင်း သည် ခညဝတီသို့ ကျောင်းဆက်နေရန် မပြန် ဖြစ်တော့။ သားကြီးသတင်းကိုလည်း ဘာမှ မကြားရသော ဒေါသန္တာဖြူနှင့် ဦးသင်္ဂါတို့ ကလည်း သားငယ်ကို မျက်စိအောက်က အပျောက်မခံနိုင်ကြ။ အဘိုးအဘွားတို့ ကလည်း သားငယ်ကိုလည်း ကိုယ့်မြို့၊ ကိုယ့်ရွာ၌ပင် ထွန်းကျော်လင်း ဘယ်ကိုသွားသွား မိဘအဘိုးအဘွားတို့ ကို မှာ ကြားပြောဆိုပြီးမှ သွား ရမည်ဟု အမိန့်ထုတ် ထားသည် ။

ခြံဝင်းထဲရှိ သီးပင်သီးပွင့်များ သည် နှင်းခါးအရိုက်တွင် နွေသစ်ရွက် များ ကြွေလွင့်သွားသည် ပမာ မြေခ ကြွေကျကုန်သည် ။ ဤသည် ကိုပင် သဇင်ဖြူက နွေနှိမိတ်ဟု ထင်နေသည် ။ ခါတိုင်းနှစ် နွေရာသီကျောင်း ပိတ် ရက်များကို သတိရနေသည် ။ အဘိုးအဘွားနှင့် တကွ တစ်အိမ်လုံး က နွေရာသီကျောင်းပိတ်ရက်ကို လိုလိုလား လား တမ်းတမ်းတတ မျှော် လင့်စောင့်စားတတ်ကြသည် ။ နွေကျောင်းပိတ်ရက်ရှည်ပိတ်လျှင် ရန် ကုန်နှင့် ခည ဝတီတို့ တွင် အတန်းကြီးကျောင်းသွားနေကြသော အစ်ကို နှစ်ယောက်လည်း အိမ်ပြန်ရောက်လာတတ်ကြသည် ။

အစ်ကိုကြီးထွန်းကျော်မင်း ကျောင်းကြီးပိတ်၍ ရန်ကုန်က ပြန်လာလျှင် သီချင်းဓာတ်ပြားများ ပါလာ တတ်သည်။ ။ ထိုဓာတ်ပြားတွေမှာ အိန္ဒိယအနောက်ပြည် ခုတ် (လုပ်) ဓာတ်ပြားများ ဖြစ်နေသဖြင့် တချို့တွေမှာ အိမ်၌ ဝယ်ထားပြီးသား ဓာတ်ပြားများ ဖြစ်နေတတ်သည်။ ။ ထို့ကြောင့် အမေက ငွေကုန်ခံ၊ အလေးခံပြီး ဝတ်လာရ ကောင်းလားဟု အစ်ကိုကြီးကို အပြစ်တင်တတ်သည်။ ။

အစ်ကိုကြီးကလည်း ဗမာသီချင်းတွေထဲမှာ သူ့အကြိုက်ဆုံးသီချင်းတွေကို အမေနှင့် သူ့နှမငယ်တို့ နား ထောင်ရအောင် ဝယ်လာတာဟု ဆိုသည်။ ။ ဤသည် ကို အဘွားကမူ ကုလားမအဆိုကျော် နန္ဒရာဇာရီ အရ ပီ လပါတို့ သီချင်းလို နားမစွဲဘူးဟု ပြော၏။ ထိုအခါ အစ်ကိုကြီးထွန်းမင်းကျော်က "ကုလားမကတော့ ကုလား သီချင်းပဲ ကြိုက်မှာ ပေါ့"ဟု ပြောကာ အိန္ဒိယဘက်ကမ်းမွေး အနောက်ပြည်သူမ အဘွားကို စတတ်သည်။ ။

အစ်ကိုငယ်ထွန်းကျော်လင်းနှင့် သဇင်ဖြူတို့ ကတော့ အစ်ကိုကြီးရှေ့တွင် သူ့အကြိုက်၊ ကိုယ့်အကြိုက် ဓာတ်ပြားလှရင်း ရန်ဖြစ်ကြသည်။ ။ သူ့ဓာတ်ပြား၊ ငါ့ဓာတ်ပြား သူ့အရင်ဖွင့်မည်၊ ငါအရင်ဖွင့်မည်နှင့် မောင်နှမ တွေ စိတ်ကောက်ကြသည်။ ။ ထိုအခါ အမေက မောင်နှမတွေ စိတ်ပြေသွားအောင် ပုရွက်ဆိတ်မုန့် (မုန့်စိမ်း ပေါင်း) ခွေးချေးဆုပ် (ထမင်းခြောက်ထောင်း) မုန့်၊ ဖက်ထုပ်မုန့်တစ်ခုခု လုပ်ကျွေး၍ မောင်နှမတွေကို ဖြေသိမ့် တတ်သည်။ ။

မောင်နှမတွေ စိတ်ပြေသွားကြလျှင် ညနေစောင်းလယ်တောထွက်ကြသည်။ ။ မြင်းကြီးတိမ်ပျံကို အဖ နာရ်က လှည်းတပ်ပေးသည်။ ။ ချူသံတလွင်လွင်နှင့် မြင်းလှည်းက ကုန်းဘောင်

တာရိုးအတိုင်း   ဖုန်းတထောင်း   ထောင်းနှင့်
သွားနေတုန်းနွားခလောက်ချူသံများကို အဝေးကြီးကပင် ကြားနေရသ
ည် ။ လယ်ကွင်းကို ပက်ပြီး မီးခိုးတလူလူ ထွက်နေသော ကုလားတဲ တ
စ်တဲတွင် နားကြသည် ။ လယ်ကူလီများက သူတို့ မောင်နှမကို သူ့ထက်
ငါဦးလက်ဖြစ်ဒိန်ချဉ်နို့ထမ်းတို့ နှင့် ဧည့်ခံကြသည် ။ အလယ်တန်းတုန်း
က အနောက်ပြည်အိန္ဒိယဘက် တွင် ကျောင်းသွားနေပြီး အထက်တန်း
ရောက်မှ ခေတ္တတစ်စစ်တွေတွင် ကျောင်းပြောင်းနေကာ ယခုအရှေ့ပြည်
ရန်ကုန်ကောလိပ် သွားတက်နေသော အစ်ကိုကြီးကိုတော့ လယ်ကု
လားများက မျက်နှာစိမ်းသဖြင့် ထွန်းကျော် လင်းနှင့် သဇင်ဖြူတို့ ကို
လောက် အရောမဝင်ရဲကြ။

ညနေဆည်းဆာရောင်ကို ကောင်းကင်တစ်ခြမ်းတွင် မြင်ရတော့မှ
အိမ်ပြန်လာတတ်ကြသည် ။ ထိုအချိန် တွင် ငှက်တော်များ မြူးအော်ချိန်၊
ကျွဲကျောင်းငှက်များ မွှားဖမ်းချိန်၊ လယ်ကွင်းက ဗျိုင်းဖြူများ တောတန်း
သို့ အိပ်တန်းလုရန် ပျံကြချိန်၊ တိမ်ကောက်ချိန်ဖြစ်သဖြင့် အရာရာတိုင်း
လှပနေချိန်ပင်။

အိမ်ရောက်လျှင် အမေနှင့် ချဒီမာ (စန္ဒီ)တို့ က လက်ဆွဲဓာတ်မီးထွန်း
၍ လယ်တောပြန်များကို ကြိုနေ ကြဖြစ်သည် ။ ယခုမူ အိမ်မှာ မောင်နှ
မ နှစ်ယောက်သာရှိသဖြင့် လယ်တောဘက်လည်း မရောက်ဖြစ်ကြ။ ဂျ
ပန် ကို လိုက်သွားသည် ဆိုသော အစ်ကိုကြီးကား ဘယ်အရပ်ဘယ်ဒေ
သရောက်နေသည် မသိ။ သေမှန်းပျောက်မှန်း လည်း မသိရ။ ထို့ကြောင့်
အမေက ညနေထမင်းဝိုင်းပြင်တိုင်း မျက်ရည်ဝဲနေတတ်သည် ။ သည်
ကြားထဲ အစ်ကို ငယ်ထွန်းကျော်လင်းက တစ်နေ့တစ်လည်တွင် ထမင်း
စားအမှီပင် အိမ်ပြန်ရောက်လာတတ်။ အဘိုးအဘွား အမေအဖေတို့ က
မည်မျှပြောထား ပြောထား ဟိုသတင်း၊ သည် သတင်း လျှောက်နား

ထောင်၍ အိမ်ကပ်သည် မရှိ။ တစ်နေ့လုံး ဈေးပိုင်းဘက်၌ သာ အချိန်ဖြုန်းနေသည် ။ သူပြန်လာလျှင် တစ်စုံတစ်ခု သတင်းတော့ ကြားရ တတ်သည် ။ သို့သော် သူ့သတင်းတွေမှာ အိန္ဒိယ ရေဒီယိုသတင်းလိုပင် မှန်သည် က နည်းသည် ဟု အဘိုးက ပြော သည် ။

ကိုအောင်ကျော်ဦးကတော့ တစ်ခါတစ်ခါ ပေါက်ချ လာပြီး သင်္ဇင်ဖြူတို့ မိသားစုကို အားပေးနှစ်သိမ့် စကားပြောတတ်သည် ။

"ထွန်းထွန်းတို့ က ဘီအေ၊ အိုင်အေကျောင်းသားကြီးတွေပဲ ကြီးကြီး၊ ဂျပန်စစ်တပ်ထဲရောက်ရင်လဲ ဗိုလ်ဖြစ်ကြမှာ ပဲ၊ သိပ်ဆင်းဆင်းရဲရဲတော့ ရှိမှာ မဟုတ်ပါဘူး" တဲ့ ။

အဘိုးဦးအောင်တိုင်က သူ့မြေးကြီးသောကနှင့် စစ်သတင်းများကို သိချင်နေသဖြင့် မြို့ပိုင်ကြီး အိမ်ကို သွားသွားနေတတ်သည် ။ သို့သော် အိန္ဒိယ ရေဒီယိုသတင်းတွေကလည်း မမှန်ဟု ညည်းတတ်ပြန်သည် ။ အဖေ ကလည်း အဘိုးလိုပင် ဈေးပိုင်း၊ ဂါတ်တဲပိုင်းကို အသွားများ နေသည် ။ ထို့ကြောင့် အမေက "စစ်ကြီးဖြစ်လာတာ ကိုယ်က ဘာတတ်နိုင်မှာ လဲ၊ ကိုယ်တတ်နိုင်တာက ကိုယ့်လက်ကိုယ့်ယာထွက် စပါးတွေ မဖိတ်မစင်ဘဲ မြန်မြန် ငွေပေါ်ဖို့ ပဲ၊ ခုလို လယ်ကူလီကုလားတွေနဲ့ ချည်း လယ်ကိုပစ်ထားလို့ ဖြစ်မတဲ့ လား၊ စစ်ကြီးကလဲ နောက်ထပ် ဘယ်နှစ်နှစ်တောင် ဆက်ဖြစ်နေမလဲ မသိတာ၊ လယ်ထဲကိုလဲ ဆင်းကြည့်ပါဦးလား တော်"ဟု နေ့တိုင်းလိုလို သတိပေးနေတတ်သည် ။

ဒေါ်သန္တာဖြူမှာ သားကြီးအတွက် ပူပန်သောကရောက်နေသော်လည်း သူ့လယ်သူယာကို မမေ့။ လက်ရှိ ပကတိအခြေအနေကိုလည်း ဦးသင်္ဂါကျော်ထက် တွေးခေါ်သုံးသပ်တတ်သည် ။ ယခုအချိန်မှာ စပါးများ ရိတ် သိမ်းပြီး၍ တလင်းကိုလျှောက် စက်ရောက်ရမည့် အချိန်မို့ လယ်ကူ

လီကုလားများကို ကြပ်ကြပ်မတ်မတ် စောင့် ခိုင်းတတ်ရမည်ကို သူသိသည် ။ တိုင်းရေးပြည်ရွာ မသာယာသည် ကို အကြောင်းပြု၍ လယ်ကူလီကုလားများ စပါးခိုးရောင်းကြမှာ ကိုလည်း သူ ကြောင့် ကြနေသည် ။ လောလောဆယ်မှာ စစ်ကြီးထက် သူ့လယ်သူ့ယာထွက် သူ့စပါးများကို ပို၍ စိတ်ဝင်စားနေသည် ။

ဦးသင်္ဂီကျော်ကမူ စစ်ကြီး သူတို့ ဆီရောက်လာမှာ တွေးကြောက်နေသည် ။ စစ်သတင်းများကြောင့် စိတ်ဓာတ်လည်း ချောက်ချားနေသည် ။ အမှန်ကတော့ ဦးသင်္ဂီကျော်တစ်ယောက်တည်းသာမဟုတ် ကမ်းသာတစ်မြို့လုံးရှိ လူတွေက မတွေ့ဖူး၊ မကြုံဖူးသောစစ်ကြီးကို အကြောက်ကြီးကြောက်နေကြသည် ။ ယခင်က တွေ့ဖူး၊ ကြုံဖူးခံစားခဲ့ကြဖူးသော လူကြီးသူမ မိအို၊ ဖအိုများ ၏ ပြောစကားနှင့် စစ်ကြီးကို အကြောက်ကြီး ကြောက်နေကြသည် ။ မိန်းမသူများကလည်း ဟိုတုန်းကလို ထမင်းကြမ်းခဲများကို ရေကပြင်က ဗုံးခနဲ၊ ဗက် ကနဲ လွင့်မပစ်ရဲကြတော့။ စစ်ကြီးရောက်လာလျှင် ငတ်ပြတ်မှာ စိုး၍ ထမင်းကျန်၊ ဟင်းကျန်များကို အခြောက်အခြမ်းလှန်းထားနေကြသည် ။ တစ်ချို့မိန်းမသူများမှာ အကြောက်လွန်ကာ ဆယ်ရေးတစ်ရေး၊ ကိုးရေးတစ်ရာ အနေနှင့် သက်ကြီးရွယ်အိုများ ဆီတွင် မသိုးထမင်း၊ မသိုးဟင်းများ ပင် အချက်အပြုတ်သင်နေကြသည် ။ အစုတ် အပြဲတွေကို ဖာထေးချုပ်လုပ်နေကြသည် ။

သည် လိုနှင့် ပို၍ ချောက်ချားစရာကောင်းသော နေ့တစ်နေ့သည် ကမ်းသာမြို့ကလေးသို့ မခေါ်ပင့်ချေ ရောက် လာလေတော့သည် ။

*****

(၇)

ဘူးသီးတောင်၊ မောင်တော လမ်းမကြီးဘက်မှ လူအုပ်ကြီးသည် တစ်သုတ်ပြီးတစ်သုတ် ကမ်းသာ မြို့ထဲ ဝင်လာနေကြသည်။ လူအုပ်ထဲတွင် အထမ်းနှင့် ခေါ်လာကြသူများကို မြင်နေရသလို တောင်ဝှေ့ထောက်၍ ချိနဲ့ လေးဖင့်စွာ လိုက်လာကြသော အဘိုးအို၊ အဘွားအိုများကိုလည်း မြင်နေရသည်။ တစ်ချို့မိန်းမသူများ မှာ ခါးတစ်ခွင်တွင် ကလေးတစ်ယောက်ကို ချီထားပြီး လက်တွင် လည်း ကလေးတစ်ယောက်ကို ဆွဲကာ လူအုပ်ကြီး နောက်ကို ပင်ပန်းကြီးစွာ လိုက်ပါနေကြသည်။ လူအားလုံးတွင် အူရီယာ၊ မူဆလင်၊ ဟိန္ဒူစသည့် အိန္ဒိယလူမျိုး များ ချည်း ဖြစ်ကြသည်။

ကမ်းသာမြို့ကလေးမှာ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အနောက်ဘက်တံခါးဝမြို့ ဖြစ်သည်။ ထိုခေတ်ထိုအချိန်က ပါကစ္စတန်၊ ဘင်္ဂလားဒေ့ချ်နိုင်ငံဟူ၍ လည်း မပေါ်ပေါက်သေးရာ ကုလားလူမျိုးအားလုံးကို ရခိုင်တို့ က အိန္ဒိယသားများ ဟု သာ သတ်မှတ်ထားကြသည်။ ကမ်းသာမြို့နှင့် နီလာ၊ ပန်းတောင်း၊ ကယုချောင်းမြို့များ သို့ သွား သော အာရကန်ဖလိုတီလာကုမ္ပဏီမှ နှစ်ထပ်သင်္ဘောတစ်စီးအပြင် ခညဝတီ စစ်တွေ၊ စစ်တကောင်း ထိ ပြေးဆွဲ နေသော ဆင်းဒီးယားသင်္ဘောကုမ္ပဏီ (Syndia Company) ပိုင်သင်္ဘောကြီးများ လည်း ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ယခု ဘူးသီးတောင်၊ မောင်တောဘက်က ရောက်လာကြသော အိန္ဒိယလူမျိုးများမှာ ထိုသင်္ဘောများ

နှင့် အိန္ဒိယ ပြေးကြရမည့် စစ်ပြေးဒုက္ခသည် များ ဖြစ်သည်။ ။

၁၉၄၁ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ (၂၃) ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့ကို ဂျပန်လေယာဉ်များက ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်လာ ပြီး နောက်ပိုင်းမှာ မြန်မာနိုင်ငံရှိ အိန္ဒိယလူမျိုးများ သည် အိန္ဒိယပြည်ဘက်သို့ ကုန်းလမ်း၊ ရေလမ်းတို့ဖြင့် ပြေး ခဲ့ကြရသည်။ ။ အရှေ့ပြည်ခေါ် ဗမာပြည်အထက်ပိုင်းမှ အိန္ဒိယလူမျိုးများ သည် တောတောင်ထူထပ်ပြီး သားရဲ တိရစ္ဆာန်များ ပေါများ သော ဟူးကောင်း၊ မဏိပူတောင်ကြားလမ်းမှ အသက်စွန့်ပြီး ပြေးကြသလို အောက် မြန်မာနိုင်ငံရှိ အိန္ဒိယလူမျိုးများကလည်း တောင်ကုတ်တောင်ကြားလမ်းအတိုင်း အရှေ့ဗမာပြည်မှ အလုံးအရင်း နှင့် ရာပေါင်း၊ ထောင်ပေါင်းများ စွာ ပြေးလာနေကြသည်။ ။

ထိုတောင်ကုတ်တောင်ကြားလမ်းမှ ပြေးလာနေကြသူများ သည် ဘူးသီးတောင်မောင်တောမှ တစ်ဆင့် ယခုကမ်းသာမြို့ကလေးသို့ ရောက်လာကြခြင်းဖြစ်သည်။ ။ လူအုပ်ကြီး တစ်သုတ်ပြီး တစ်သုတ် မြို့ထဲဝင်လာနေ ကြချိန်တွင် သဇင်ဖြူ အဖိုးနှင့် အဖေတို့ က လယ်တောရောက်နေကြသည်။ ။ အိမ်မှာ သဇင်ဖြူအဘွား၊ သဇင်ဖြူ အမေ၊ သဇင်ဖြူအစ်ကို၊ သဇင်ဖြူနှင့် ချန္တီမာတို့ သာ ရှိကြသည်။ ။

ဘူးသီးတောင်မောင်တောလမ်းအတိုင်း တစ်သုတ်ပြီး တစ်သုတ်ဝင်လာနေကြသော အိန္ဒိယလူအုပ်ကြီး ကို ဒေါသန္တာဖြူ၊ ထွန်းကျော်လင်း၊ သဇင်ဖြူနှင့် ချန္တီမာတို့ သည် ဝရံတာပေါ်က ထွက်ကြည့်နေကြသည်။ ။

"မေမေ၊ ကျွန်တော်ခြံဘက် ထွက်ကြည့်လိုက်မယ်၊ လူအုပ်ကြီးက မနည်းဘူးဗျ"

အိမ်ရှေ့ခြံဝင်းထဲရှိ သီးပင်စားပင်တွေ ကွယ်နေသဖြင့် လူအုပ်ကြီးကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း မမြင်ရသော ထွန်းကျော်လင်းက ခြံဘက် ထွက်

က်ကြည့်လိုက်မည်ဟု သူ့အမေကို ပြောသည်။ ။

"ဟဲ့ သား၊ မသွားနဲ့ ကိုငယ်၊ ဘယ်ကကုလားအုပ်တွေမှန်းလဲ မသိဘူး၊ အမေတို့ ခြံထဲ ကုလားအုပ်တွေ ဝင်လာရင် ဘယ့်နှယ့်လုပ်မလဲ၊ အိမ်မှာ ယောက်ျားသား ကြီးတောင့်ကြီးမဆိုလို့ ကိုငယ်ပဲရှိတာ၊ မသွားနဲ့ သား"

"ဟာ အမေကလဲ၊ ကျွန်တော်တို့ ခြံထဲ ကုလားအုပ်က မဝင်ပါဘူးဗျ၊ သင်္ဘောဆိပ်ဘက်၊ ဈေးဘက် သွားနေကြတာ၊ စစ်ပြေးတွေဆိုတာနဲ့ တူတယ်၊ ခဏသွားကြည့်လိုက်မယ်ဗျာ"

ဓညဝတီတွင် တက္ကသိုလ်ဝင်တန်းထိ ကျောင်းသွားနေဖူးထားသူ ထွန်းကျော်လင်းက ခြံပြေးထွက် သွားသည်။ ။

ထွန်းကျော်လင်းသည် ခြံဝက ငေးကြည့်ပြီး "အမေ၊ လူအုပ်ကြိတ်က ဈေးနားကုန်ဘောင်ထက်မှာ တန့် (ရပ်) နေကြတယ်" ဟု လှမ်းပြော၏။ ။

ထွန်းကျော်လင်း အော်ပြောလိုက်သံကြောင့် အိမ်ကြီးအနောက်ဆောင်ထဲ ရောက်နေသော သူ့အဘွား ဒေါ်ကြာဦးဖြူလည်း ဝရံတာပေါ်ရောက်လာသည်။ ။ ဒေါ်ကြာဦးဖြူ၊ ဒေါ်သန္တာဖြူ၊ သဇင်ဖြူနှင့် ထမင်းချက် ချနွီမာတို့ က ထင်မြင်ချက်အမျိုးမျိုးပြောကာ လူအုပ်ကြီးကို ငေးကြည့်နေကြသည်။ ။

မကြာခင်မှာ ပင် လယ်တောသွားနေကြသော ဦးအောင်တိုင်တို့ သမီးယောက္ခမနှစ်ယောက် လယ်တော က ပြန်ရောက်လာကြသည်။ ။ ချနွီမာအဖေ အဇီနာရ်က မြင်းလှည်းကို အိမ်နောက်ဘက် မြင်းစောင်းသို့ မောင်း သွား၏။ သူ့အဘိုး၊ သူ့အဖေတို့ နှင့် အတူ ထွန်းကျော်လင်းလည်း ခြံဝက အိမ်ပေါ်ပြန်တက်လိုက်လာသည်။ ။ အချိန်မှာ ညနေငါးနာရီကျော် နေပြီ။ ။

"အရှေ့ပြည်က ကုလားတွေတော့ အကုန်ပြေးလာကြပြီ၊ ငဒို့တိုင်းပြည်လဲ ဘာဖြစ်မယ် မသိရသေးဘူး၊ ထမင်းစားပြီးမှ ဈေးဘက်သွားကြည့်ရဦးမယ်၊ သဇင်ဘိုးဘိုးတို့ အတွက် ထမင်းပြင်စမ်း မြေးရယ်"

ဦးအောင်တိုင်က ခရီးရောက်ဆိုက်ထမင်းပွဲပြင်ခိုင်းသည်။ ။

"ပါပါ၊ ရေမချိုးတော့ဘူး..."

"ငါမချိုးတော့ဘူး၊ သင်္ဂါကော"

"ကျွန်တော်တော့ တစ်ပုံးနှစ်ပုံးလောင်းလိုက်ဦးမယ်၊ သခင်ကြီး (ဦးကြီး) စားနှင့် "

ထွန်းကျော်လင်းအဖေ ဦးသင်္ဂါကျော်ကို ဒေါသန္တာဖြူက ရေလဲပုဆိုးနှင့် ပဝါသွားယူပေးသည်။ ။

ဦးသင်္ဂါကျော် ရေချိုးရန် ဆင်းသွားသောအခါ မိသားစုအားလုံး မီးဖိုဆောင်ထဲ စုရောက်လာကြ၏။ သူတို့ ထင်မြင်ချက်တွေကို တစ်ယောက်တစ်မျိုး ပြောရင်း ထမင်းဝိုင်းစားနေကြချိန်တွင် မြို့ရွာအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ထဲပါသော ဦးသင်္ဂါကျော်ကို အစည်းအဝေးလာဖိတ်သည် ဟု ပြောပြီး ခိုင်အာဒီလူကြီး ဦးအောင်သာကျော်၏ သား ထွန်းသားဦးလာခေါ်သည်။ ။

ထွန်းသာဦးမှာ ထွန်းကျော်လင်းနှင့် ခညဝတီတွင် ကျောင်းသွားနေဖက်ဖြစ်သဖြင့် ယနေ့ပြေးရောက် လာကြသော အရှေ့ဗမာပြည်က ကုလားစစ်ပြေးတွေအကြောင်း ပြောနေကြသည်။ ။ သူက အရှေ့လူငယ်အဖွဲ့ထဲ ပါဝင်ဖူးပြီး အစိုးရလိုလားသူမဟုတ်သဖြင့် ဦးသင်္ဂါကျော်က "ထွန်းသာ၊ ထမင်းစားပြီးပြီးချင်း ငါလာမယ်လို့ မင်းအဖေကို ပြောလိုက်၊ မင်းလဲ ဘယ်မှ သဝေထိုးမနေနဲ့ ဦး၊ မိုးချုပ်တော့မယ် အိမ်ပြန်တော့၊ မင်းတို့ မြင်တဲ့ အတိုင်းပဲ တိုင်းရေးပြည်ရေးက ကောင်း"

တာ မဟုတ်ဘူး "ဟု ပြောလွှတ်လိုက်၏။

ရန်ကုန်ကောလိပ်တွင် ကျောင်းသွားနေသော သူ့မြေးကြီးဂျပန်ကို လိုက်သွား၍ အိမ်ပြန်ရောက်မလာ ကတည်းက စိတ်သောကများ နေသော လယ်ပိုင်ရှင်ကြီး ဦးအောင်တိုင်ကလည်း သူ့သမက် ဦးသင်္ခါကျော်ကို လာ ခေါ်ရင်း အဘောင်အားရင်းသန်သန်နှင့် ထင်ရာမြင်ရာ လျှောက်ပြောနေသော ထွန်းသာဦးကို ဘယ်တုန်းကပင် မျက်စိစပါးမွေး စူးနေသည် မသိ သူ့လက်သုံးစကားနှင့် "မင်းတို့ ကလေးတွေ ဟိုမရောက်၊ ဒီမရောက်နဲ့ ကြည့်နေ ကြ၊ အတော်ကြာ ပုလိပ်ထဲ ရောက်သွားမယ်"ဟု အသားလွတ်နှင်သလို ပြောလိုက်သည် ။ သူ့အဘိုးက ထွန်းသာ ဦးအား ဤသို့ပြောလိုက်သည် ကို ထွန်းကျော်လင်းနှင့် သဇင်ဖြူတို့ က အားနာသွားကြသည် ။

ထမင်းစားပြီးသည် နှင့် ဒိုင်အာဒီအဖွဲ့ဝင် လူကြီးဖြစ်သော ဦးသင်္ခါကျော်သည် ချန္တီမာတို့ အဖေ အဇံနာရ် ကိုခေါ်ကာ မြို့ဘက်ထွက်သွားသည် ။

ဦးသင်္ခါကျော်ပြန်လာတော့ ညသန်းခေါ်ကျော်နေပြီ။ သို့သော် အိမ်သားတွေမှာ စစ်ပြေးတွေအကြောင်း သိချင်နေကြသဖြင့် မည်သူမျှ မအိပ်ကြသေး။ ဦးသင်္ခါကျော် ပြန်ရောက်လာသည် နှင့် အကုန်သူ ဦးသင်္ခါကျော် အနား ဝိုင်းလာစုကြသည် ။ ဦးသင်္ခါကျော်က ကိုယ့်မြို့၊ ကိုယ့်ရပ်အကြောင်းနှင့် စစ်ပြေးတွေ အခြေအနေကို ပြော ပြရသည် ။ တစ်အိမ်လုံးရှိ လူတွေမှာ အသက်ပင်ပြင်းပြင်းမရှုမိကြဘဲ ဦးသင်္ခါကျော်စကားကို သာ နားစိုက် ထောင်နေကြသည် ။

အရှေ့ပြည်က ပြေးလာကြသော စစ်ပြေးကုလားများ ထဲတွင် ဆင်းရဲနွမ်းပါး၍ တစ်လမ်းလုံး တောင်း စားငတ်ပြတ်လာကြသူများ ၊ ရောဂါဘ

ယနှင့် နာမကျန်းဖြစ်လာကြသူများ ၊ ကလေးသူငယ်များ နှင့် သက်ကြီးရွယ်အိုများမှာ အလွန်အတိဒုက္ခရောက်လာကြသည် ။ ထို့ကြောင့် ကမ်းသာမြို့ရှိ မြို့ပိုင်နှင့် အစိုးရပိုင်းမှ တာဝန်ရှိ ကြသူများ သည် တစ်သုတ်ပြီးတစ်သုတ်ရောက်လာကြသော အိန္ဒိယလူမျိုးများကို အစားအစာ ထောက်ပံ့ပေး ကမ်းကြရမည်ဟု ဦးသင်္ဂါကျော်က ပြောပြသည် ။

ထိုနေ့ကစ၍ ကမ်းသာမြို့ကလေး၏ အခြေအနေမှာ လည်း ရှုပ်ထွေးစပြုလာသည် ။

ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူ ကုလားမိသားစု တစ်ချို့ဆိုလျှင် ထမင်းမစားခဲ့ကြရသည် မှာ တစ်ရက်နှစ်ရက်ပင် ရှိပြီ ဟု ဆိုသဖြင့် မြို့ပိုင်နှင့် ကမ်းသာမြို့သူမြို့သားများက ရှိသမျှ ထမင်းဟင်းများကို ချကျွေးကြသည် ။ ညတွင်း ချင်း ချက်ပြုတ်ကျော်လှော်သူများ နှင့် ရှင်ပြုရဟန်းခံ ပွဲတော်ကြီးလို ချက်မစဲ၊ ကျွေးမစဲဖြစ်နေကြသည် ။ ငတ် ငတ်နှင့် အဝအပြစားမိ၍ စစ်ပြေးနှစ်ယောက် အူပေါက်သေသွားသည် ။ ထိုအခါ အသုဘကိစ္စကို သူတို့ ထုံးစံ အရ ချက်ခြင်းသင်္ဂြိုဟ်ကြရပြန်ရာ မြို့ခံလူတွေမှာ အလုပ်တစ်ခု အပိုရှုပ်သွားကြပြန်သည် ။

ထို့ကြောင့် မြို့ပိုင်၊ ဒိုင်အာခီလူကြီးများ အနေနှင့် လောလောလတ်လတ် ရောက်လာကြသော စစ်ပြေး ဒုက္ခသည် များကို မမေးမြန်း၊ မစုံစမ်းဘဲ ချက်ချင်းမည်သူမျှ ထမင်းမကျွေးရဟု ဟန့်တားအမိန့်ထုတ်ရသည် ။ လောလောလတ်လတ် ရောက်လာကြသော စစ်ပြေးဒုက္ခသည် များထဲမှ တစ်ရက်နှစ်ရက် ထမင်းမစားခဲ့ကြရသူ များကို ဦးစွားရွေးထုတ်ကြရသည် ။ အိုးကြီးအိုးငယ်တွေနှင့် ခံထားကြသော ထမင်းရေများကို ဦးစွာတိုက်ကျွေး ကြရသည် ။ ထမင်းရေ၊ ဆန်ပြုတ်၊ နို့တို့ ကို တစ်ရက်နှစ်ရက် ကျွေးပြီးမှ ဆရာဝန်က ထမင်းကျွေးခိုင်းသည် ။

သက်ဆိုင်ရာ မြို့အာဏာပိုင်များက ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူများအား ထိုသို့ စီစဉ်ပေးနေကြချိန်တွင် စစ်ပြေး ထဲတွင် ငွေကြေးချမ်းသာသူများ လည်း ပါလာကြရာ သူ့ထက်ငါသီး ဈေးပြိုင်ဝယ်စားနေကြသဖြင့် ကမ်းသာ တစ်မြို့လုံးရှိ သားငါးနှင့် ဟင်းသီးဟင်းရွက် ဆန်ဈေးတွေမှာ နေ့ချင်းညချင်းဈေးထိုး တက်သွားသည်။ ။ ထို အခါ မရှိဆင်းရဲသားများအား ဝယ်ချက်ကျွေးမွေးနေကြရသည့် တာဝန်ရှိမြို့လူကြီးများမှာ ခေါင်းကိုက်အကြပ် ရိုက်ကြရပြန်သည်။ ။ တစ်နေ့ပြီးတစ်နေ့၊ တစ်သုတ်ပြီးတစ်သုတ် ရောက်လာကြသော စစ်ပြေးဒုက္ခသည် များ ကြောင့် ကမ်းသာမြို့ကလေးမှာ သောက်ရေပင် အခက်အခဲဖြစ်လာသည်။ ။

နောက်ပိုင်း ရောက်လာကြသော စစ်ပြေးဒုက္ခသည် များ သည် မည်မျှတုန်လှုပ်ချောက်ချားလာကြသည် မသိ။ ချမ်းသာ၍ ငွေကြေးပါလာကြသူများ ဆိုလျှင် တစ်ရက်နှစ်ရက် သင်္ဘောပတ်ကိုပင် မစောင့်ကြတော့ဘဲ လှေ ကြီး၊ လှေငယ်များကို အဆမတန်ဈေးကြီးပေးကာ ဟိုဘက်ကမ်းရှိ ကယုချောင်း၊ နီလာ၊ ပန်းတောင်းဘက်သို့ ဒရောသောပါး ငှားရမ်းကူးသွားနေကြသည်။ ။ သို့ကြောင့် သင်္ဘောဆိပ်နားတွင် လှေကြီး၊ လှေငယ်တွေနှင့် လူတွေ မှာ နေ့ညမရွေး ဖွေးဖွေးလှုပ်လာသည်။ ။

ထိုအချိန်တွင် ငွေကြေးမတတ်နိုင်ကြ၍ လှေကြီး၊ လှေငယ်ငှားပြီး တစ်ဘက်ကမ်းသို့ မသွားနိုင်ကြသေး ဘဲ သင်္ဘောစောင့်နေကြရသော အိန္ဒိယလူမျိုးများကို သက်ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်များက စနစ်တကျ နေရာချ ထားပေးခြင်း၊ အစားအသောက်ကျွေးမွေးခြင်း၊ ဆေးဝါးကုသပေးခြင်း၊ စစ်တကောင်းမှ သင်္ဘောများ မှာ ကြား ပြီး အိန္ဒိယပြည်ဘက်ပို့ပေးခြင်း၊ အလုပ်ကို နေ့စဉ်အလှည့်ကျ တာဝန်ယူ လုပ်ပေးနေကြရသည်။ ။

ထို့ကြောင့် ဒိုင်အာခီလူကြီးထဲပါနေသော ဦးအောင်တိုင်နှင့် ဦးသင်္ဂီ ကျော်တို့ မှာ သူတို့ ၏ စပါးများကို လှည့်မကြည့်အားဘဲ ချနီမာ့အဖေ အဖံနာရ်နှင့် သာ လွဲထားလိုက်ကြရသည်။ ။

တစ်နေ့တွင် ချနီမာ့အဖေ အဖံနာရ်က "အရှင်ကြီး၊ ခု အရှေ့ပြည်က အိန္ဒိယသားတွေ ပြေးလာရသလို အရှင်ကြီးတို့ အရှင်တို့ ကျွန်တော်တို့ လဲ တစ်နေ့ကမ်းသာမြို့ကိုပစ်ပြီး ပြေးကြရလိမ့်မယ်" ဟု ဦးအောင်တိုင် ကို ပြောသည်။ ။

"အရှင်ကြီး၊ အရှင်"ဆိုသည် မှာ သူ့ကိုဝယ်ငှားထားသူ၊ ပိုင်ဆိုင်သူ၊ အရှင်သခင်ဟူသော သဘောနှင့် သူတို့ ထုံးစံခေါ်သလို ဦးအောင်တိုင်ကို "အရှင်ကြီး"၊ ဦးအောင်တိုင်မိန်းမ ဒေါ်ကြာဦးဖြူကို "အရှင်မကြီး"၊ ဦးအောင်တိုင်သမက် ဦးသင်္ဂီကျော်ကို "အရှင်"၊ ဦးသင်္ဂီကျော်မိန်းမ ဒေါ်သန္တာဖြူကို "အရှင်မ"၊ သားသမီး များကို "အရှင်သား၊ အရှင်သမီး"ဟု ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုလေ့ရှိလေသည်။ ။

"မင်းကို ဘယ်သူပြောလဲ အဖံ၊ ရေဒီယိုနေ့တိုင်း နားထောင်ရတဲ့ မြို့ပိုင်ကြီးကတော့ မကြာခင် အင်္ဂလိပ် တွေက ဂျပန်ကို ပြန်တိုက်တော့မယ်ဆိုပါလားကွ"

"မြို့ပိုင်ကြီးက အင်္ဂလိပ်ကိုကြောက်လို့ အရှင်ကြီးကို ညှာပြောတာ၊ ကျွန်တော်တို့ လူမျိုး ဟိန္ဒူကြီးတစ် ယောက်က ကျွန်တော့်ကို သေသေချာချာ မှာ သွားတယ်၊ အင်္ဂလိပ်တွေ စစ်ရှုံးနေပြီ၊ တစ်နေ့ကျရင် ဂျပန်တွေ ကမ်းသာကို ရောက်လာလိမ့်မယ်၊ မိတ်ဆွေတို့ လဲ ပြေးဖို့ ပြင်ထားကြတဲ့ ၊ ခု ဗမာတစ်ပြည်လုံးကို ဂျပန်တွေ သိမ်း သွားပြီ၊ သူပြည်မြို့က ပြေးလာတာလို့ ပြောတယ် အရှင်ကြီး"

အဖံနာရ်စကားကြောင့် ဦးအောင်တိုင် ခဏငိုငံသွားသည်။ ။

ပြီးမှ ...

"သောက်ဂျပန်တွေ တို့ ပြည်ကို မရောက်လာနိုင်ပါဘူးကွာ၊ အင်္ဂလိပ်က ထောင်ချောက်ဆင်ပြီး အောင် မြင်စွာ တမင်ဆုတ်ခွာပေးနေတာလို့ မြို့ပိုင်က ငါ့ကိုပြောတယ်၊ မကြာခင် ဂျပန်တွေကို အင်္ဂလိပ်က ပြန်တိုက်လိမ့်မယ်၊ မင်းဘာမှ ပူမနေနဲ့ ၊ မင်းအလုပ်မင်းလုပ်၊ မနက်ဖြန် မင်းကောင်တွေကို စပါးစက်ပို့ဖို့ ကိစ္စပဲ စီစဉ်၊ ကြား လား၊ မင်း တောပြောတောင်ပြော ပြောမနေနဲ့ နော်၊ မင်းတို့ ငါတို့ က ခု အင်္ဂလိပ်အုပ်ချုပ်ရေးလက်ထဲနေနေရတာ၊ တောပြောတောင်ပြော လျှောက်ပြောလို့ အချုပ်ထဲရောက်နေဦးမယ်၊ စပါးတွေ စက်ရောက်ဖို့ ပဲ လုပ်၊ အထွေ အထူး ဘာမှ စဉ်းစားမနေနဲ့ "

ဦးအောင်တိုင်က ခပ်မာမာ ပြောလိုက်သဖြင့် အဇံနာရ်က နောက်ထပ် ဘာမှ ပြန်မပြောတော့ဘဲ "ဟုတ် ကဲ့ပါ၊ စိတ်ချ အရှင်ကြီး"ဟု ပြောပြီး အိမ်နောက်ဘက် ဆင်းသွားသည် ။

*****